

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Okubuulira Enjiri mu Mawanga III: Eby'okusomako

Eby'okuwandiika —

EKIBIINA #1:

I. Enjiri n'empisa z'obuwangwa.

EKIBIINA #2:

II. Okufuuka Nanyini.

EKIBIINA #3:

III. Ebisumuluzo eri Empuliziganya.

EKIBIINA #4:

IV. Entegeka y'Abantu n'Enjiri.

V. Ebyava e Willowbank: Baibuli n'empisa z'obuwangwa.

EKIBIINA #5:

V. Ebyava e Willowbank: (okwongerako.)
Ekigezo

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Okubuulira Enjiri mu Mawanga III: Ekigezo

Obubonero 20 Bwoyinza Okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Yogera ku butekubiira obw'ekyokulabirako ekirabwa mu bulamu bwa Kristo (olup. 168).
- 2) Nyonyola era olage emitendera ena egy'obuwangwa (olup. 171).
- 3) Nyonyola ebirungi omuminsani omuggya byakwaatagana nabyo amangu (emp. 177,178).
- 4) Laga engeri Yesu, Peetero, ne Paulo gyebabuulira enjiri yaabwe eri endowooza z'abantu ez'enjawulo (olup. 186).
- 5) Nyonyola "okutuukirira kw'endowooza" era owe eky'okulabirako kimu ekya baibuli n'ekyokulabirako kimu eky'ennaku zino zetulumu (olup. 189).
- 6) Ekkanisa eyatandikibwa era eddukanyizibwa bannansi kyeki (olup. 195)?

Obubonero 10 Bwoyinza Okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Nyonyola ekigambo "buwangwa" (olup. 167).
- 2) Nyonyola "okumalibwamu obuwangwa amaanyi" (emp. 173,174).
- 3) Njawulo ki eriwo wakati "w'Omukristaayo okukozesa enkola y'obuwangwa n'okwegaana enzikiriza enkadde naye ng'enkola y'obuwangwa ekyakolebwa" (olup. 175)?
- 4) Wandika emirimu 3 "egya maanyi" omuminsani gyakola (olup. 177).
- 5) Wandika eby'okola 4 mu kuyiga olulimi (olup. 179).
- 6) Nyonyola endowooza y'ensi n'okutegeeza kw'ekintu eri abantu oba obuwangwa (emp. 185,186).
- 7) Wandika onyonyole ebika 2 eby'entegeka z'abantu (olup. 192).
- 8) Mu nyiriri 2 oba 3 nyonyola ekizibu ky'abantu b'omu kibuga abalina obuwangwa obw'enjawulo (olup. 194).
- 9) Okwetwaala okw'emirundi 3 okw'ekkanisa etandikiddwa ku musinji gwa bannansi kwe kuliwa (olup. 195)?
- 10) Juliza ekyawandiikibwa ekiraga eky'okulabirako engeri abantu gyebayinza okugaana enjiri kubanga etiisa oba eyingirira obuwangwa bwabwe (olup. 199).
- 11) Njawulo ki eriwo wakati "w'enkola y'obuwangwa obulungi" n'enkola y'obuwangwa obubi" (emp. 201,202)?
- 12) Lwaki kituufu mu ngeri emu, nti Ekkanisa eteekwa okukyuusa obuwangwa? (olup. 202)

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Amassomo g'okubuulira Enjiri mu Mawanga:

Mulimu amassomo asatu mu kubuulira Enjiri mu Mawanga. Gesigamye era gajjibwa okuva mu massomo agaaterezebwa Jonathan Lewis. Amassomo gano gafunibwa mu lu Spanisi era gasobola okulagirizbwa okuva mu terekero ly'ebitabo ate nga bakuba ebitabo eriyitibwa William Carey Library Publishers, P.O. Box 40129, Pasadena, CA 91114 (818-798-0819). Ebitabo bino "byakozesebwa luvanyuma lwa kufuna lukusa."

Amassomo asatu ku kubuulira Enjiri mu Mawanga:

1. Okubuulira Enjiri mu Mawanga I - Omusinji gwa Baibuli/Ebyafaayo
2. Okubuulira Enjiri mu Mawanga II - Engeri y'okukikolamu
3. Okubuulira Enjiri mu Mawanga III - Empisa z'obuwangwa ez'enjawulo¹

Eby'okuwandiika —

I. Okubuulira Enjiri mu Mawanga n'Empisa z'Obuwangwa.

A. Enyanjula y'Essomo.

1. Mu massomo abiri agasoose mu massomo gano twatunulidde ebyafaayo, ebya siyoloje (okusoma ku bya Katonda), n'entegeka ezikwaata ku kubunyisa enjiri. Okusooka tulina okubuuza, empisa z'obuwangwa kyeki?
  - a. Oba oli awo, okunyonyola okusinga okuba okwangu era okukulu "okw'empisa z'obuwangwa" kuli "engeri ekibiina ky'abantu gyekitegekamu ensi yaakyo."
  - b. "Empisa z'obuwangwa" kye kigambo ekikozesebwa ekya wamu eky'ebintu ebyo (ebikikirizibwamu, eby'omuwendo, eby'enono, n'entegeka y'ebintu) ekigatta ekibiina ky'abantu era ekibanywereza awamu okubeera nga bafanana era nga bassa kimu.
2. Omuminsani alina okuba omuyizi w'empisa z'obuwangwa. Alina okutegeera amaanyi n'obukulu bw'empisa z'obuwangwa n'okuwuliziganya era okukwaatagana n'amawanga agalina empisa ez'enjawulo.
  - a. Okutegeragana oba okukwaatagana n'abantu b'ogezaako okubuulira kikulu era kyetaagisa.
  - b. Yesu ky'ekyokulabirako kyaffe ku kukwaatagana era okutegeragana n'abantu (Beb 2:17).
    - 1) Okukwaatagana n'abantu kivaamu kulumirirwa na kutegeera bantu b'obuulira (laba Beb 4:15).
    - 2) Ekiva mu kulumirirwa n'okutegeera gwemukwano n'enkolagana (laba Beb

4:16).

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

B. Okutegeera Empisa z'Obuwangwa.

Eby'okuwandiika —

1. Eby'okutunulira ebissukkulumizibwa bibiri.
  - a. Okugulumiza n'okuteeka waggulu empisa z'obuwangwa.
    - 1) Empisa z'obuwangwa zange za waggulu okusinga ez'abantu bano Nteekwa okuyigiriza abantu bano okugoberera n'okutambulira mu mpisa zange.
    - 2) Abaminsani abava mu mambuka ga Amerika bakoze ensobi eno okumala ebyaasa bingi.
  - b. Okwegaana empisa zo ez'obuwangwa.
    - 1) Nina okugaana kyendi nfuuke omu ku bbo. Kyenduubirira kwekulaba nti mbeerera ddala nga abantu bano mu buli kimu.
    - 2) Ensobi eno ejja kuleetawo olutalo munda muggwe, kubanga tetusobola kwegaana ki kyetuli nga tugeezako okubeera ekirala.
2. Eky'okulabirako eky'obutekubiira (Yesu).
  - a. Yesu akiikirira "okufanana" okutekubiira".
    - 1) Yafananira ddala omuntu. Yafuuka omu kuffe.
    - 2) Song'ate, kino tekyategeeza nti yegaana ekyo kyeyali. Yasigaza obwa Katonda bwe.
  - b. Ekiruubirirwa ky'okufanana.
    - 1) Si kukopa kagere ku kagere obulamu, enono, empisa, n'ebirala eby'empisa z'obuwangwa. Okufanana ebintu ebimu eby'empisa eyinza okuba enkola, naye nga si kiruubirirwa.
    - 2) Ekiruubirirwa kwekubeerawo empuliziganya n'enkwatagana ennungi n'eggwanga eddala. Kwekukkiriziganya n'empisa endala osobole okwogeraganya nazo.
      - a) Kino kitwaaliramu okukwaatagana n'empisa z'abo bokyalidde.
      - b) Tekitwaaliramu kugaana kiki kyoli oba okubeerawo n'obukulu bw'empisa z'obuwangwa bwo mu bulamu bwo.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

3. Okutegeera eby'okola ku kufanana.

- a. Tosobola kwegaana ki kyoli, era tosobola kukyagala. Newankubadde Yesu yafanana omuntu era nabeera nga ffe, teyagezaako kukweeka ki kyeyali. Yalaga mungeri nyingi ez'enjawulo nti yali Katonda. Mu kufanana n'empisa z'obuwangwa obulala teyegaana mpisa Ze.”
- b. Mu kiseera kyekimu tetulina kukkiriza mpisa za buwangwa bwaffe kutuziyiza kufuna ngeri gyetukwaatagana na mpisa z'abantu beturuubirira okubuulira.
  - 1) Terina kubeera nkonge eri abalala, ng'ebaziyiza okukkiriza Yesu. Yesu yekka yalina okubeera enkonge. Engeri gyetubuuliramu enjiri terina kuyimirira mu kkubo lya njiri.
  - 2) Omuminsani alina okufanana abantu kubanga omuminsani alina okufuna engeri gyabuuliramu enjiri mu ngeri ekwaatagana n'empisa z'obuwangwa bw'abantu babuulira.
- c. Amaanyi g'omuze/Emize gasobola okulemesa omuntu okugaana empisa z'obuwangwa bwe mwaava. Ebintu b'yetukola ebisinga tubikola tetumanyi.

Eby'okuwandiika —

Eky'okulabirako Ky'Omuwandiisi:

Omungereza tasobola kutambula nga Muyindi atambudde emyaka emingi nga yettikka ebizito ku mugongo gwe. Omungereza okulowooza nti alina kutambula nga Muyindi tekyetaagisa.

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

- 1) Obuzibu obuli mu kugezaako okukaka okufanana mu ngeri eteri ya butonde buli nti tekukwaatagana na njiri era tekiba kituufu. Enjiri ebeera ya mazima nga ntuufu. Okukaka, okuyitiriza n'engeri z'okwefananyiriza okw'obulimba si bituufu era bikyaamu.
- 2) Waliwo ekkomo ku kufanana eritalina kuyisibwamu maaso na kunyomebwa. Omuminsani takola bulungi mu kubunyisa njiri bwagaana amazima g'ekkomolino.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- 3) Ekisumuluzo kwelokolagana n'abantu nga bwokkiriza nti OLI mwawufu era nti tojja kukuuka, era tekyetaagisa kukuuka.
  - a) Kino tekitegeeza nti tetusobola kufiisa bulamu bwaffe mu bitundu wetusobola okukola ebintu mu ngeri ez'enjawulo okusobola okubuulira abantu enjiri. Kitegeeza nti tujja kuba tusobola okukola ebintu mu ngeri ey'enjawulo olw'okukolagana n'abantu. Okwewaayo kuno kusobola okujja mu bitundu binji eby'enjawulo (emmere, engoye, entambula, ensula, n'ebirala.).
  - b) Ekiruubirirwa ky'okumanya si kyakukola mulimu munene. Kyakuteekawo mbeera ya kuwuliziganya na nkolagana mu ekyo kyoli, so si mu ekyo kyewegaana okubeera nti si kyoli.
- d. Paulo yawandiika ku kufanana oba okufuuka nga mu 1 Kol 9:22, 23.
  - 1) Paulo yafuuka nga abalala olw'enjiri. Teyakkiriza mpisa ze za buwangwa kubeera nkonge. Yazikiriza empaka na buli ekyegulumiza (2 Kol 10:5) nga yefiiriza ye asobole okufanana abalala.
  - 2) Kino tekitegeeza nti Paulo yeyali asinga. Tekitegeeza nti yafuuka mukama wa kufuuka kyatali. Paulo yali mwesimbu.
  - 3) Yakkiriza okubeera Paulo nga bwakkiriza okusoomooza kw'okwewaayo okuta "obuyinza bwe obw'okubeera kyalina okubeera" (1 Kol 9:4-6, 12, 18).
  - 4) Okusoomooza kw'okufanana tekwesigamye ku busobozi kulimba balala, naye ku busobozi bwa kwefiiriza ggwe.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

C. Okutegeera Empisa z'Obuwangwa.

1. Amassa oba emitendera gy'empisa z'obuwangwa.
  - a. Engeri esinga okuba nga y'eraga yokka (ate nga yefananyiriza) mu mitendera gy'empisa z'obuwangwa ye **MUZE**.
    - 1) Abantu bakola ki? Beyisa batya?
    - 2) Ebintu babikola batya era biki ebiraga engeri gyebabikola?
  - b. Edaala eriddako ery'empisa z'obuwangwa likiikirirwa **EBY'OMUWENDO** eri abantu.
    - 1) Abantu kiki kyebalowooza okuba ekirungi oba eky'omugaso?
    - 2) Kiki kyebalowooza okubanti kyekisinga?
    - 3) Kiki kyebalowoozanti kyekyalikoleddwa?
  - c. Edaala eriddako likiikirira abantu **BYEBAKKIRIRIZAMU** babuza, "kiki ekituufu?"
  - d. Edaala elisinga okuba elirabika ery'empisa z'obuwangwa ly'elyengeri abantu **MUNSI GYEBAKIRABAMU** babuza, "kiki ekya mazima?"

Eby'okuwandiika —

Eky'okulabirako Ky'omuwandiisi:

Omuntu akitwaala munsu era akkiriza nti omuntu bwafa y'enkomerero ya byonna teri bulamu bulala ajja kukkiriza nti tewali musango Katonda gwasalira muntu nga amaze okufa. Kino kireetera omuntu okuba munabyamasanyu, ekimuleetera okukola ebintu bya masanyu.

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Kozesa ekifananyi ekiddako wansi okuyamba okunyonyola amadaala ag'enjawulo ag'empisa z'obuwangwa. Lowooza engeri buli daala gyebukwaatagana n'edaala eryasoose.

Wa eby'okulabirako engeri omuntu GYALABAMUEBINTU MUNSI gyekinamuvirako ENZIKIRIZA. Omuntu BYAKKIRIZA bijja kumuviramu EBY'OMUWENDO ate EBY'OMUWENDO ebyo mwemunava EMIZE oba ebikolwa by'omuntu.

Ngeri ki okutegeera kw'okudingana kuno gyekunayamba omuminsani okubuulira enjiri mu ngeri eya maanyi?

Kiki Ekikolebwa?

Kiki Ekirungi oba Ekisinga?

Kiki Ekituufu?

**Kiki Ekya Mazima?
ENSI BWEKIRABAMU**

Ebikkirizibwa

Eby'omuwendo

Emize

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

2. Empisa z'obuwangwa ezitafanagana.

Eby'okuwandiika —

- a. Lowooza ku ky'okulabirako kino ekisangibwa wonna mu mpisa z'obuwangwa ez'enjawulo.

Eky'okulabirako Ky'omuwandiisi:

Omuminsani ow'omu mambuka ga Amerika agambibwa nti olulungaana lwa saawa 3 ez'oku makya. Atuuka ku saawa 3 zenyini ez'oku makya.

Abakulembeze aba Arigentina abateeseese olukungaana batuuka saawa 4 ez'okumakya. Tebetonda yadde lwakutuuka "kikeekerezi" kubanga mu mpisa zaabwe baba tebatuuse kikeerezi.

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

- b. Enjawukana mu mpisa z'obuwangwa ngeri ki gyezikola ku mulimu gw'omuminsani? Abaminsani ngeri ki gyebayinza okukwaatagana n'enjawukana z'empisa z'obuwangwa? Obutategeeragana mu by'empisa z'obuwangwa busobola kwewalibwa butya?

3. Okumalibwamu amaanyi olw'empisa z'obuwangwa.

- a. Okumalibwamu amaanyi kuno kubaawo omuntu bwategeera nti entandikwa y'empisa zino tekwaatagana na nkola mpya ebintu gyebitambuliramu. Atandika okuba ng'alinga omwana alina okuyiga ebintu ebikulu okutandikirako (olulimi, enkola entuufu ey'ebintu, empisa ekolebwamu ebintu, n'ebirala.).
- 1) Okunyigirizibwa okw'omunda okwa buli lunaku olw'okubeera atali wa ggwanga oba kifo ekyo n'okumalibwamu amaanyi okwa buli kintu okubeera nga takimanyidde kikola bubi omuminsani nga yakamala mu kifo ekyo ekiyemeze mitono.
  - 2) Akizuula nti kimwetaagisa okuddamu okuyiga ebintu bingi mu bulamu bwe era nti alina okubeera mu "ngerino ey'enjawulo" okumala ebbanga ddene ate nga gwanvu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- b. Abalambuzi tebayita mu kumalibwamu maanyi kw'empisa za buwangwa olw'ensonga biri.
  - 1) Anyumirwa okulaba ebintu ebipya, abantu n'ebifo. Mu ntandikwa, enkyuukakyuuka azikiriza bulungi.
  - 2) Wabeerawo bulijjo okumanya nti bakyaala bukyaazi. Tebetaaga kukuusamu kudde mu mpisa z'abamawanga gyebalaze. Mu kino abaminsani ab'okumala akaseera akampi mu kifo balina okuba abegendereza. Basobola okufuna endowooza enkyuukamu ku ki kyekiri okubeera omuminsani.
- c. Edagala ly'okumalibwamu amaanyi olw'empisa z'obuwangwa.
  - 1) Okwewala empisa z'obuwangwa si kyekyokuddamu ekituufu.
    - a) Kiba kikyuumu okweekweeka n'okuteekawo empisa zo ez'enjawulo.
    - b) Newankubadde kigasa, kyetaagisa, ate kya magezi okusigaza empisa zo, omuminsani talina kwewala mpisa z'abo abamukyaziza.
  - 2) Eky'okuddamu kwekwesoomooza okuba mu mpisa z'obuwangwa n'okuzisembeza.
    - a) Omuminsani alina okuba nga si mukakanyavu (asobola okukuusamu).
    - b) Alina okuba nga mwetowaze ekimala okukkiriza n'okweyisa mu ngeri ez'enjawulo ez'okolamu ebintu.
- 4. Enjiri n'empisa z'obuwangwa.
  - a. Gyebuvuddeko emabega, ensobi ekoledwa y'eyokugezaako okukaka empisa ku bantu. Abaminsani balina okwegendereza okubuulira enjiri ya Baibuli so si njiri ya mpisa zaabwe.
    - 1) Era, ekirowoozo "ky'enkonge" (obutafuula mpisa zo kuba nkonge) kirina okulowoozebako.
    - 2) Okugaana obukristaayo kuyinza okuba okugaana empisa eze bweeru enjiri bweba tebuuliddwa butuufu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

b. Omuminsani alina okutegeera enjawulo eriwo wakati w'okukozesa ekivudde wabweru n'ekyo eky'omunda.

Eby'okuwandiika —

- 1) Okukozesa eky'ebweru kwekukozesa engeri y'empisa okulaga obukristaayo naye nga busigaza enzikiriza yaabwo. Kino tekirizibwa.
- 2) Ekitavudde bweru kikkirizibwa. Abakalokoka begaana enzikiriza enkadde naye nga bakyakozesa empisa zaabwe. Ebikyaamu mu mpisa z'obuwangwa ebitakiriziganya na Bukristaayo bijjibwawo mu kifo kyazo ne waddawo enzikiriza z'obukristaayo so si kukozesa ngeri mpya ya bukristaayo na kusigaza nzikiriza nkyamu.

c. Omuminsani alina okwegendereza ebiva mu kulokoka ebitetegekerwa.

Eky'okulabirako Ky'omuwandiisi:

Omuminsani anakola ki Abakristaayo Abafirika abakalokoka bwebatayonja kyalo kyabwe kubanga enzikiriza (okulowooza nti emyoyo emikyaamu gyekweekanga mu bisasiro) y'okusuula ebisasiro tekyaliwo?

Omuminsani anakola ki mu kitundu omusajja mwabeerera n'abakyala abassukka mu omu? Kiki ekinatuuka ku bakazi abasatu Omukristaayo eyakalokoka balagiddwa okuvaako? Mu bitundu ebisinga bajja kufuuka baddu, bamalaaya oba bajja kuttibwa.

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Emirundi mingi eby'okuddamu by'embeera zino bisangibwa mu nono y'okusaawo mu kifo ky'ekirala oba okukyusamu.

Enono eno onogikozesa otya ku by'okulabirako ebibiri ebiweereddwa waggulu?

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

D. Omuminsani: Omukiise w'Enkyuukakyyuuka.

1. Eggye ly'abaminsani nga eggye eddala lyonna, lijja kuleetawo enkyuukakyyuuka mu by'obuwangwa.
  - a. Gyebuvuddeko abaminsani batandikawo ebintu ebirungi nga eby'enjigiriza, n'ebyobulamu nga mwotadde n'ebintu bya tekinologiya.
  - b. Bayambye ne mukujjawo empisa enkyaamu nga okulya abantu, okwokya banamwandu, okutta abaana, obuddu, n'okulwanagana mu mawanga.
2. Obukristaayo bussukka empisa z'obuwangwa mu nsibuko yaabwo ne mu mazima gaabwo. Bussukuluma empisa z'obuwangwa.
  - a. Song'ate, Obukristaayo bukolera mu mpisa za buwangwa.
  - b. Nekiba nti, enjiri ebuulirwa ejjanga kukuusa empisa z'obuwangwa kubanga ekyuusa abantu nebafuuka Abakristaayo mu mpisa zaabwe ez'obuwangwa.
  - c. Omuminsani kyalina okola kwekukkiriza enjiri okukuusa empisa z'obuwangwa so si kukakatika mpisa ze za buwangwa ku bantu.

II. Okufuuka Nanyini.

A. Omwogezi wa Katonda.

1. Endowooza yaffe ku sente, ebintu by'obwa nanyini, n'obulamu bwaffe engeri gyetweyisamu birina kyebikola ku buweereza bwaffe kubanga endowooza eyo ejja kuba eyogera kyetukkirizaamu okukitegeeza abalala.
  - a. Omuminsani alina okulowooza ku kiki omutindo gw'obulamu obwa waggulu kyebwogera eri abantu babuulira.
  - b. Omutindo gw'obulamu omuntu mwatambulira ngeri ki gyeguleetawo endowooza ya kiki kyali? Ngeri ki gyegukola ku kubuulira enjiri?
2. Omwogezi wa Katonda alina okuba omuntu akyuusamu era asobola okukuuka. Alina okuba nga asobola okukuusa enjiri olw'okujibuulira mu mbeera zonna.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

3. Omwogezi byakola.

a. Omuminsani yenyini asobola okunyonyolwa mu kwogera oba enjogera ye eri abalala nga:

- 1) Omusomesa.
- 2) Atunda.
- 3) AsalaEmisango.

b. Kikola nyo okusinga, omuminsani bwaba akola emirimu gino:

- 1) Ayiga(omuyizi).
- 2) Omusuubuzi.
- 3) Agera engero.

Eby'okuwandiika —

B. Okufuna enkolagana n'abantu.

1. Okuteekawo enkolagana.

a. Emyezi egisooka mu nsi oba ekitundu ekiggya mikulu nyo.

Eky'okulabirako Ky'omuwandisi:

Omwana bwazaalibwa atera okugendera ku biki ebiriwo. Ennaku n'esaawa ezisooka mu bulamu bw'omwana oyo birina kye bimukolako. Kibeera kiseera kya kuteekawo nkolagana wakati w'omwana ne bazadde be.

Bwekiri n'eri omuminsani. Embeera okuba nti omuminsani omuggya gyatekebwa mu wiiki ezisooka gyalaze zirina kyezikola ku kubeera kwe mu kitundu/munsi eyo. Kiseera kikulu eky'okukwaatagana okufuna enkolagana n'abantu omuminsani ono banaaba abuulira nabo.

Eky'omukisa omubi, nga bwekiri ku baana abazaalibwa mu malwaliro g'abazungu, okujja munsi kw'omwana kutera okwawulwa ku maka ge mwaba azze.

Abaana batekebwa mu kifo awakuumirwa abaana abawere. Ate bo abaminsani batekebwa mu maka ga baminsani. Ekiseera kino ekikulu era eky'okukwaatagana n'abantu kifiirwa.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- b. Omuminsani omuggya ayanjulwa amangu ddala eri empisa z'obuwangwa empya alina ebirungi ebiwera byafunami.
  - 1) Nga yakatuuka abeera ategokeddwa mungeri ey'enjawulo okwenyikira n'okubuutikirwa mu mpisa z'obuwangwa. Byasooka okuyitamu n'empisa zino bijja kuba birungi. Kino kijja kubaako kyekikola ku ndowooza ye eri empisa zino.
  - 2) Nga yakatuuka okusinga aba mwetefutefu okuyiga. Bwabeera n'amaka ag'omunsi oba ekitundu ekyo, ajja mangu ago kufuna omukisa okuyiga, okutunula, okumanya, n'okutambulira mu mpisa z'eggwanga. Kino kijja kuyamba obusobozi bwe okukwaatagana mangu n'empisa empya.
  - 3) Enkolagana eno ejja kukendeeza okumalibwamu amaanyi olw'empisa z'obuwangwa kubanga omuminsani tajja kweraba nga ayawuuddwa ku mpisa zino empya.
  - 4) Enkolagana eno ejja kuvaamu mukisa gwa mangu ogw'okuweereza.
    - a) Omuminsani asobola okuyiga n'okuweereza nga bwayiga olulimi mukifo ky'okubanti okuyiga olulimi akikola kyokka.
    - b) Kino kikkiriziganya n'engeri ennyangu ey'okuyiga olulimi. Nkola ya nkolagana okusinga okubisomerera.
- c. Okubeera n'abantu kwekumanya abantu. Okumanya abantu kwekusobola okuweereza gyebali okusinga bwekyalibadde.
  - 1) Waliwo ebyekwaaso bingi n'okwewolereza obutaba na bantu.
  - 2) Song'ate mu nkomerero enkola zaffe ez'okuweereza zijja kumanyibwa ku bibala byakwo. Omuminsani atalina nkolagana na kimugatta ku bantu baweereza tajja kusobola kuweereza bantu abo. Ajja kubeyawulako ate ajja kuba abawudde.
  - 3) Eky'okulabirako kyaffe mu kukyuusamu nga tubunyisa enjiri ye Yesu Kristo mwene.
    - a) Yesu yandibadde kyonna kyeyeyagala okubeera, naye yasalawo okujja nga omwana w'omubazzi, omwavu era anyomebwa. Yabeera n'abantu. Teyeyawulako ku bantu.
    - b) Fumitiriza ku byonna Yok 1:14 byategeeza.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

C. Ennimi Zisobola Okuyigibwa.

Eby'okuwandiika —

1. Tom ne Elizabeth Brewster (batendesi ba baminsani) bawandiika enkola enkakafu ey'okuyigamu ennimi. Mu kitabo kyabwe bagamba nti omuntu yenna asobola okuyiga olulimi bwagoberera ebintu bisatu.
  - a. Obeera olulimi werwogerwa.
  - b. Muli owalirizibwa okuluyiga.
  - c. Omanyanya engeri y'okugenda ng'oyiga olulimi daala ku daala era lunaku ku lunaku.
2. Okuyiga olulimi kyangu. Abaana bayiga ennimi awatali kuzisomerera!
  - a. Okuyiga olulimi gyekweyongerwa okuba okwangu gyelweyongerwa okunyuma.
  - b. Gyetweyongerwa okwetowaza okuba ng'abaana gyetweyongerwa okwanguyirwa okuyiga ennimi.
  - c. Bwetugatta ebirungi ebiva mu kubeera n'enkola ennungi ng'abantu abakulu ku birungi by'okubeera n'endowooza y'obwetowaze awamu n'enjala y'okuyiga ng'omwana omuto, tusobola okukozesa enkola eno okuyiga olulimi.
  - d. Abantu betaaga okuyambibibwa mu bintu bingi, nga okulabirira abaana. Mu nkola y'okuba nti ennimi zisobola okuyigibwa, obunafu bwo ge manyi go. Osobola okuyiga ng'oyamba abalala mu bintu ebyangu. Omuyambi w'olulimi atera okwetaagibwa.
    - 1) **Teekateeka** kyewetaaga okukolera mu lunaku.
    - 2) Beera nga **wegezaamu** byoteekateeka.
    - 3) **Yogerabyomanyi**.
    - 4) **Balilirabyewetaaga** na biki byotuuseko osobole okumanya byolina okutegekera olunaku olunaddako.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

3. Teekateeka.

- a. Funa okuva eri akuyamba mu lulimi ebigambo byoyagala okwegezaamu olunaku olwo.
- b. Saba akuyamba okukutereza n'okuwabulamu mu ngeri gyoyatulamu ebigambo.
- c. Obubaka buwandiike mu katabo, oba ku bu kaadi.
- d. Tegeera byoyogera.

4. Wegezeemu.

- a. Wuliriza akuyamba okuyiga olulimi nga ayogera ebigambo by'obubaka bw'olunaku olwo.
- b. Kkoppa akuyamba okuyiga olulimi. Mukkiriza okutereza ensobi zzo. Kkoppa, Kkoppa, Kkoppa!
- c. Yogera wekka ebigambo ng'obijja mu mutwe.

5. Yogera eri abantu

- a. Noonya abantu n'embeera mwosobola okwogerera.
- b. Ba muyiia. Genda mu katale. Genda ku luguudo. Genda ku muliraano.
- c. Emirundi egisinga, abantu bajja kutegeera kyokola era bajja kwewaayo okukuwuliriza.

6. Tunulamu olabe wotuuse.

- a. Wandika ebizibu byofunye.
- b. Lowooza engeri gyoyinza okunyumisa, okuba omwangu, anyumirwa.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

7. Okuwumbawumbako Okuyiga olulimi.

Eby'okuwandiika —

- a. Buli muntu wanjawulo. Waliwo engeri nyingi ennungi engeri y'okuyiga olulimi. Enono zetwakavaako ziyinza okwegatta n'enkola endala nga bwoyagala.
- b. Eky'okulabirako kyenalabako. Omuminsani omu yatandika okubuulira n'okuyigiriza mu Lulingala (lulimi lwa mu Zaire) oluvanyuma lw'okuyigira emyezi ena. Nakola kyekimu ne mu Luspanisi. Ebiddirira lwelukalala olw'enkola ezisobola okukozesebwa.

1) Teekateeka.

- a) Funa dikisonale y'olulimi. Teekateeka olukalala lwa bigambo 1000 ebisinga okukozesebwa mu lulimi lwonna.
- b) Essira n'amaaso bisse ku bigambo ebiggatta enyiriri nga "ne", "naye", "era", n'ebirala).
- c) Gezaako okufuna omuntu anakuyamba okutegeera ebigambo mu dikisonale. Okusingira ddala, omuntu ono ayinza okukebera olukalala lwo oleme kumala biseera kuyiga bintu bikyaamu.

Eky'okola Ekyangu ku Kukwaata mu Mutwe:

Obupapula obutono (bu kaadi) kwowandiika bwebusinga okola. Ekigambo mu lulimi lwoyiga kiteeke waggulu ate ekigambo ekitegeeza ekigambo ekyo waggulu (ekiri mu lulimi lwo) kiteeke wansi. Bwoba okozesa bu kaadi obutono kijja kukwanguyira okugenda nabwo buli wamu.

Tunulira ekigambo mu lulimi lwoyiga naye nga ekigambo ekitegeeza ekigambo ekyo wansi ekiri mu lulimi lwo okibisseko. Ekigambo kyogere (ekiri mu lulim lwoyiga) ogezeeko okujjukira kyekitegeeza. Enkola gikyuuse ng'otunula ku kyekitegeeza ogezeeko okujjukira ekigambo ky'olulimi lwoyiga kyekitegeeza.

Teekawo ekiruubirirwa okukwaata ebigambo 100 mu mutwe gwo obikozese embooji oba enyiriri buli wiiki. Bisobola okuba ebigambo ebimpis n'obunyiriri obumpi.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

2) Wegezeemu.

- a) Teekawo ekiruubirirwa ekikwaata mu mutwe n'okukozesa ebigambo 100 mu mbooji buli wiiki.
- b) Yiga ebigambo 20 buli lunaku. Kozesa zi wikendi okwejukanya.
- c) Gezaako okufuna ebitabo ebiyigiriza oba okuyigirizibwa okuva ku muntu amanyi ennimi zombi. Kozesa ebigambo byomaze okufuna era n'sokuyiga obikozese mu kwegezaamu.
- d) Wegendereze obutafuna musomesa "mukugu nnyo" okumanya ennyo si kyekiruubirirwa, kutuusa bubaka kyekiruubirirwa. Tewali muntu asubira mwana kumanya nnyo. Bigendera mu mitendera (ogenda okwaata kimu ku kimu).

3) Yogera.

- a) Funa oba pangisa omuntu ayogera olulimi lwoyagala okuyiga abeera nti gwemwogera naye. Weteerewo ebbanga lya myezi ebiri nga mwotwalidde essawa 4 okutuuka ku 6 olunaku. Kozesa byoyinza okwogera naye.
- b) Ekyaama ekiriwo kwekuba n'ebigambo eby'enjawulo. Saba Katonda akuyambe okubeera omuyiyya mu kulowooza ku mizanyo egy'enjawulo, n'ebintu ebirala eby'okukola. Bwotokozese byakola bya njawulo oja kwetamwa mangu ate ogweemu amaanyi. Luno lwelukalala olw'ebirowoozo ebimu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Omuwandiisi Byalowooza:

- Genda mu bifo eby'enjawulo onyonyole byolaba. Munno akuyamba okuyiga olulimi akunyonyole byolaba.
- Musome era muyigire wamu Baibuli.
- Muzanye "esimu" (mubeere nga abogerera ku simu).
- Muzanye obuzanyo bw'engeru za Baibuli.
- Mukolewo okubuuza ebibuuzo n'abantu abamanyiddwa.
- Muzanye emizanyo nga muli abantu ab'enjawulo.
- Muzanye "okujjuzamu ekigambo ekibulamu mu lunyiriri".
- Muzanye "yongerayo olugero" Omuntu omu atandike olugero. Omulala atandikire munne wakomye.
- Muzanye "teeba olunyiriri mu Baibuli".
- Muzanye "sitoowa" oba "banka" oba "essomero".
- Buulira okubuulira okumpi ku mitwe egy'enjawulo mu Baibuli.
- Muzanye "omuvuunuzi" omuntu omu ayogera mu lulimi olulala ate omulala navuunula. Mukyuuse ennimi (kino kisoboka kukolebwa nga munno amanyi olulimi lwo).
- Muzanye emizanyo gy'okubala n'emizanyo wemukolera enkalala z'ebigambo.
- Muzanye "Simooni Agamba" (omuzanyo gw'okufanana omuntu).
- Muzanye obuzanyo bwemulaba ku T.V oba bwemuwulira ku ladiyo.
- Muzanye "okuteeba ekigambo ekitegeeza ekintu ekikoleddwa".
- Muzanye "laga ate oyogere kyekitegeeza".

Eby'okuwandiika —

Sa Muno Eky'okulabirako Kyo:

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

4) Baliliramu.

- a) Ebiseera byo eby'okwegezaamu binayongerwamu bitya amaanyi?
- b) Mu kwogeraganya kwammwe ne munno biki ebisinga okuba nga bikola? Biki ebisinga okunyuma?
- c) Oluvanyuma lw'emyezi ebiri ne munno wandiika obubaka bw'okubuulira obwangu oba okuyigiriza okumuwe. Mukkirize akuyambe ku bigambo ebizibu.

Omuwandiisi Kyakyogerako:

Oluvanyuma lw'okukozesa emitendera ena (Teekateeka, Wegezeemu, Yogera eri abalala, ne Baliliramu), wetaaga ogezeeko okubuulira mu lulimi lw'ekitundu. Emyezi ebiri egisooka giba mizibu. Ojja kuwulira okumalibwamu amaanyi olw'okuba n'ebigambo ebitono mu kwogera kwo.

Wandiika w'osanga obukalubo:

Kigambo ki kyobadde omanyi?

Nsobi ki z'okola ennyo?

Wegezeemu (ne munno akuyigiriza olulimi) wosanga obuzibu. Yogera ku bigambo byolina. Longoosa mu ngeri gyobikozesamu. Oluvanyuma lw'emyezi ebiri egy'okunyiikira okuyigiriza mu lulimi lwoyiga ojja kutandika okuwulira eddembe n'olulimi.

Ekiruubirirwa kwekutandika okubuulira n'okuyigiriza oluvanyuma lw'emyezi ena n'okutandika okuwulira eddembe oluvanyuma lw'emyezi mukaaga.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

III. Ebisumuluzo eri Okwogeraganya.

Eby'okuwandiika —

A. Okwogeraganya n'Obuwangwa. Obuwangwa kyebukola mu kwogeraganya.

1. Mu nsi ya leero mulimu ebiziyiza enjiri ebirabikako bitono. Waliwo ebiziyiza by'obuwangwa bingi nnyo, newankubadde.
2. Omuminsani nsibuko eddirira. Tasobola kwogera bigambo bya Yokaana omutume (1 Yok 1:1, 2). Ali awo wakati. Alina okutwaala enjiri ya Baibuli ekiikirirwa mu by'obuwangwa obw'enjawulo, n'agibuulira obuwangwa obulala. Kino kizibu nnyo.
3. Ekikyongerako obuzibu kiri nti ku by'obuwangwa ebibiri tewali era tekuli bubwe (obwo obuli mu kitundu ekikwaatagana ku Baibuli n'obwo omuminsani bwagendamu).
4. Omuminsani alina okutwaala obubaka nga abujja mu buwangwa obumu abubuulire obuwangwa obulala nga talese buwangwa bwe kutabulatabula bubaka. Akolera wakati w'obubaka busatu.
  - a) Nekiba nti, omuminsani alina okusooka okuba omuyizi wa Baibuli. Alina okuba omuyizi w'obuwangwa bwa Baibuli okusobola okutaputa Baibuli obulungi era obutuufu.
  - b) Omuminsani alina okuba omuyizi amanyi eby'obuwangwa bwe. Alina okuyiga engeri y'okubuulira abalala.
  - c) Omuminsani alina okuba omuyizi w'obuwangwa obulala. Alina okuyiga engeri y'okubuulira obubaka eri obuwangwa obw'enjawulo. Ekisumuluzo eri obuwanguzi mu daala lino ery'okusatu kwekumanya obuwangwa. Omuminsani alina okwagala okumanya abantu obulungi n'engeri gyebalowooza.

B. Okulaba Ebitundu Ebirala.

1. Engeri y'okulabamu ensi n'okugitegeera.
  - a. 'Engeri y'okulabamu ensi' y'engeri abantu gyebatwaalamu amazima. Okugitegeera gyemitendera gyokubuuliramu oba okulaga obubaka mungeri ekiriziganya n'ekyo, era n'olwekyo, obusobola okutegeerekeka n'okutwaalibwa obuwangwa obwo.
  - b. Kubanga waliwo engeri ez'enjawulo engeri ensi gyelabwaamu, waliwo engeri nyingi ez'okutegeeramu enjiri. Kubanga waliwo engeri ez'enjawulo abantu ab'enjawulo gyebategeeramu ebintu, waliwo engeri nyingi ez'okubuuliramu amazima.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

2. Okuteeka obubaka mu ngeri ensi gyebulabamu.

- a. Yesu yateeka obubaka Bwe mungeri nti asisinkana obwetaavu, n'okuggula amatu g'abo ab'obuwangwa obw'enjawulo.
  - 1) Bwetulaba omuvubuka omugagga omufuzi (Lukka 15), Yesu yayogera naye namutegeeza ng'amusoomoooleza ku daala lyeyali ategeera obulungi. Yesu yamugamba okutunda byalina amugoberere.
  - 2) Bwetudda ku mukazi omusamaliya (Yok 4) ku luzzi, Yesu yayogerera mu bikwaata ku mmazzi ag'obulamu.
  - 3) Bwetudda ku Nikodemu (Yok 3), Yayogera ku kuzaalibwa omulundi ogw'okubiri.
- b. Peetero ne Paulo bombi obubaka bwabwe babuteeka mu ngeri ensi/ebitundu gyebaalinga bwebalabangamu ebintu.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Gerageranya obubaka bwa Peetero obuli mu Bik 2:14-36 ne 10:34-43.

Engeri gyabugyayo mu mbuulira y'emu?

Bika ki ebya bantu ebibiri byeyali abuulira?

Ngeri ki gyeyali nti yamanya okukwaatamu engeri ez'enjawulo abantu bano zebalowoozagamu?

Gerageranya obubaka bwa Paulo obuweebwa mu Bik 13:16-41 ne 17:22-31.

Lowooza ku bibuuzo byebimu ebisatu ku Paulo, byetwakozezza ku Peetero.

- c. Abaminsani basobola batya okubuulira okuva mu kitundu ekirina endowooza ey'enjawulo okudda mu kirala?
  - 1) Basobola okugamba abatakiriza okukyuusamu bafune endowooza y'obukristaayo okusobola okusalawo ku bubaka bw'obukristaayo. Kuno okusalawo tekuba kwa mazima. Tekutera kutuukirira.
  - 2) Basobola okugamba atakiriza "okubaako naye kyakola." Omuminsani ayogerera mu ye engeri gyatwaalamu ebintu ate nga bwalowooza ne kungeri oli awuliriza bwatwaalamu ebintu.
    - a) Eno ebadde nkola ng'emanyiddwa. Erimu okuyiga essomo "ly'okugerageranya amaddiini" era essa essira ku kukozesa endowooza ebiri kyezirina ekizigatta.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- b) Kino kitera okubuzabuza kubanga ekintu ekirabika nga ensonga efanagana oba ekwaataganya obutakwaatagana bwekituuka okugigatta ku bitundu ebirala eby'endowooza endala.
- 3) Omuminsani asobola okutwaala endowooza y'omuntu atakiriza okutegeera engeri gyalowooza. Okuyita mungeri eno omuminsani asobola okubuulira enjiri mungeri etegerekeka.
  - a) Kino kyekisinga okukola obulungi. Omuminsani atandikira abantu webali, so si wayagala babeere.
  - b) Eno y'engeri Katonda gyakola na buli kinoomu kuffe?
- 3. Omuminsani ng'ensibuko y'obubaka.
  - a. Nga bwetwamaze edda okulaba, okufanana tekukolebwa kuyita mu kukkoppa bantu nga bwekukolebwa okuyita mu kuyingira oba okwetaba wamu nabo ne byebayitamu bulijjo. Tekikolebwa mu kufanana nga bbo. Kikolebwa kuyita mu kubeera nabo "n'okuyingirira" ddala mu bulamu bwabwe olw'okusobola okwogeraganya nabo okuva munda so si bweru.
  - b. Tekimala omuminsani okumanya ki awulirirza kyakiriza. Alina okumanya LWAKI omuntu akkiriza ekyo. Wano tuyingira mu kulowooza ku ndowooza ez'enjawulo abantu zebalowoozamu.
- 4. Endowooza eziri muni n'ekinyusi ekiri mu bubaka bw'omuminsani.
  - a. Kyetaagisa okumanya n'okukkiriza nti abaminsani n'ababuulizi b'Endagaano Empya babuulira enjiri eri abantu ab'enjawulo mu ngeri ez'enjawulo. Enger gyebabuuliramu n'enkola y'okubuulira yasinziiranga ku kinyusi ky'obubaka.
  - b. Ebirina okuba mu njiri tebikyuuka (laba 1 Kol 2:2 ne 15:1-8). Enger gyebuulirwa (enjiri) eja kusinziira ku byetaago ebiriwo n'endowooza yaabo abawuliriza.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

c. Omuntu omu, engeri enjiri gyemukwaatako kwekubeera nti erina kyetegeeza mu bulamu bwe. Omulala, kwekubeera nti amanya amazima. Ate omulala, kwekubeera n'enkolagana ne Katonda.

- 1) Omubuulizi w'enjiri omutendeke era omulungi ajja kusobola okumanya engeri enjiri gyenesisinkana ekyetaago ky'oyo awuliriza.
- 2) Omuminsani omulungi era omutendeke atera okugenda mu bifo eby'enjawulo omuli abantu ab'empisa z'obuwangwa ez'enjawulo ajja kusobola okumanya engeri y'okubuulira enjiri mu ngeri etegeerekeka (nga akimanyi nti alina okulowooza ku ngeri omuntu gyalowoozamu).

a) Alina okulowooza mu bigambo kyebitegeeza.

- (1) Ekigambo "Katonda" mu ndowooza y'ekitundu ekimu kiyinza obutategeeza kyekimu nga mu kitundu ekirala.
- (2) Nekiba nti, omuminsani alina okuyiga obutesigama nnyo ku kiki bigambo kyebitegeeza. Alina okwesigama okusinga ku nyinyoyola y'ebigambo, engageranya yaabyo, n'okwolekana (obutakkiriziganya kwabyo).

b) Alina okulowooza ku ngeri y'okulondamu ebitundu by'okubuulirako enjiri.

- (1) Amazima gogerwa mu kiseera okusinziira ku ntegeka y'ebyetaagisa. Ebyetaagisa bimanyibwa era bitegeerwa ku bukulu n'obulungi okusinziira ku kwagala n'obusobozi bw'okutegeera oyo awuliriza bwalina.
- (2) Mu ggwanga erimu (obuwangwa) kiyinza okukola ennyo okusooka okussa amaaso n'essira ku kufuuka "ekitonde ekiggya" song'ate mu buwangwa obulala kiba kyetaagisa kussa maaso na ssira ku kwagala n'okusaasira kwa Katonda.

c) Alina okukwaataganya obubaka bwe eri abamuwuliriza.

- (1) Mu kusooka, alina okunoonya eby'okulabirako n'ebifanagana ebisinga okukwaatagana n'abantu. Alina okussa essira ku byetaago byennyini eby'abamuwuliriza.
- (2) Alina okuba omuntu anoonya ebitabaganya byanakozeza okubuulira enjiri.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

d) Alina okukozesa obubaka obukwaatagana n'obulamu bw'abantu abamuwuliriza.

Eby'okuwandiika —

(1) Omuminsani alina okugezaako okwogera eri omutima gw'omuntu.

(2) Alina okugezaako okubuulira enjiri mungeri gyenalabwa nga erina kye kola mu bulamu bwe.

C. Okuzuula Ebisumuluzo.

1. Okutuukirizibwa kw'endowooza.

a. Empisa z'obuwangwa ez'enzawulo zirina endowooza ez'enzawulo eziri mu zzo "okutuukirizibwa kw'endowooza kubaawo endowooza bweba ng'enyonyoddwa bulungi oba nga etuukiriziddwa ekitundu kyonna mu njiri.

b. Tuyinza okuyita ebintu bwebiti ebikkiriziganya n'obununuzi.

1) Mu Baibuli eri Abayudaaya, Yesu okubeera nti yali kaliga ka Katonda kyatuukiriza endowooza yaabwe ku kusadaaka ebisolo.

2) Eky'okulabirako ky'ennaku zino.

a) Eggwanga lya Bakaren mu nsi ya Burma liyise mu kukula kw'ekkanisa okw'ekitalo kwotayinza kukkiriza mangu ago. Kwonna kwatandika na "kutuukirizibwa kwandowooza."

b) Eggwanga eryo lyalina olugero olwaava edda nga lubabuulirwa, nti olunaku lumu omusomesa ow'amazima alijja. Olugero lwagamba nti omusomesa ono aliba alina ekitabo ekiddugavu mu mukono ggwe.

c) Omuminsani eyasooka bweyajja eri eggwanga lya Bakaren yalina Baibuli nzirugavu mu mukono gwe. Bweyatandika okwogera byagamba nti mazima, abantu basaayo omwoyo okuwuliriza.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

2. Okuzuula ebizibula amaaso (ekigatta obuwangwa buno ku buli ekireeta okutegeera).

Omwogezi Kyakyogerako:

Kozesa eby'okulabirako bino okwogera ku bwekiri ekikulu okufuna ekigatta obuwangwa okuteekawo ekkubo ly'okuyitamu okubuulira enjiri.

Eky'okulabirako #1

Yiga Bik 26:17, 18.

Genderera nti omuntu okusobola okulaba enjawulo wakati w'ekizikiza n'omusana amaaso ge galina okuzibuka.

Katonda, eyawa ekiragiro kino, alina okuteekawo ekkubo okuzibula amaaso g'abalala.

Eky'okulabirako #2

Eky'okulabirako kya Yesu.

Yiga ku Yesu n'omukazi omusamaliya mu Yok 4.

Kiki Yesu kyeyakozesa nga ekizibula amaaso (engeri y'okukwataganya)?

Genderera nti nga tanaba kukwaata ku buzibu bwa kibi kye (embeera y'ebufumbo bwe)

Asooka kuwamba birowoozo bye ng'amusuubiza amazzi amalamu.

Ngeri ki Yesu gyakozesa okukozesa obuwangwa okuwamba ebirowoozo bye?

Genderera nti Yesu nga tanajja mukazi mu kizikiza kumuteeka mu musana, asooka kubaako nsonga gyaggya mu buwangwa bw'omukazi nga ekizibula amaaso.

Eky'okulabirako #3

Eky'okulabirako kya Paulo.

Yiga ku Bik 17:16-34.

Kiki Paulo kyeyakozesa nga ekizibula amaaso?

Ngeri ki Paulo gyeyakozesamu obuwangwa okugenda eri okukyuusa abantu okubajja mu kizikiza okubateeka mu musana?

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

IV. Engeri y'Okwetegekamu n'Enjiri.

Eby'okuwandiika —

A. Ekiti ky'omuntu, Byakola, n'Engeri y'okwetegekamu.

1. Engeri abantu gyebetegekamu, n'okukula kw'ekkanisa.
  - a. Engeri y'okwetegekamu y'engeri abantu gyebategekamu enkolagana yaabwe bokka na bokka.
  - b. Kyekeneenyezeddwa era n'ekirabika nti amakkanisa gakula mangu bwegategekebwa okusinziira ku daala lyelimu mu ngeri abantu gyebetegekamu.
2. Ekiti ky'omuntu ne kyakola.
  - a. Omuntu kyali kye kifo omuntu kyalimu mu ntegeka y'abantu.
  - b. Kyakola gwemulimu omuntu gwalina mu ntegeka y'abantu.
3. Engeri omuntu kyali (ekiti kye) ne kyakola gyebitwaalibwamu (ekizibu ekisinga okusangibwa mu baminsani).
  - a. Engeri omuminsani gyatwaalamu ebintu n'engeri abantu bannansi b'omu nsi eyo gyebatwaalamu ebintu ku kikwaatagana ku muminsani eyinza okuba ey'enjawulo ennyo.
  - b. Bannansi byebalowooza/engeri gyebatwaalamu ebintu eyinza okulemesa omuminsani okusobola okwogeraganya obulungi n'abantu.
  - c. Nekiba nti omuminsani alina okulowooza n'obwegendereza kiki kyayagala okukola. Alina okulowooza kiki kyalina okukola n'abakkiriza, n'Abakristaayo, awamu n'abakulembeze bannansi ab'Abakristaayo abo.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Yogera ku byokola omuminsani byayinza okukola.
Birungi na bibi ki ebiri mu buli eky'okola?
Byakola ki ebisinga okuba nga byetaagibwa n'abakulembeze bannansi?
N'abatakkiriza?

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

4. Ebika by'engeri z'okwetegekamu.
  - a. Engeriezifanagana.
    - 1) Abantu abasinga oba bonna betaba mu bulamu bwe bumu. Ebintu babikola mu ngeri y'emu.
    - 2) Abantu b'omukyalo bebayinza okubeera n'entegeka eno.
  - b. Engeriezetabisetabise.
    - 1) Wabaawo mu ntegeka obuwangwa bungi obw'enjawulo n'engeri y'okukolamu ebintu.
    - 2) Abantu b'omu kibuga bebayinza okuba n'entegeka eno.
5. Ebiti omugwa abantu.
  - a. Okutwaalira awamu, tuyinza okujuliza ku biti ebya waggulu, wakati ne wansi (newankubadde abantu abamu balina enyinyonyola gyebanyonyolamu obulungi ebiti byabwe).
  - b. Ebiti bino bisinziira ku bipimo n'endabika.

B. Empuliziganya n'Engeri z'Okwetegekamu.

1. Engeriez'enjawulo ez'okwogeraganyamu n'abantu:
  - a. Engeri yokwaatamu Omukatuliki.
    - 1) Mu kusooka, omuminsani anoonya okutuukirira ekiti ekya waggulu.
    - 2) Okuyita mu bukulembeze bw'abantu, banoonya okutuukirira ekiti ekya wansi.
  - b. Okutuukirira Abakomunisti (Banakalyak'ani).
    - 1) Mu kusooka, omuminsani anoonya okutuukirira bakagezimunyo abaweddemu amaanyi nga ba mu kiti ekya wansi mu bali waggulu.
    - 2) Babanjula okusobola okukubiriza abali mu kiti ekya wansi mu bali waggulu okuleetawawo okukyuusibwa.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

c. Okutuukirira Abapolositante.

- 1) Amaanyi gateekebwa ku bantu "abangi." Abantu abali mu kiti ekya wansi mu bali wakati n'abali mu kiti n'abali mu kiti ekya wansi mu bali waggulu bebatara okuluubirirwa.
- 2) Obukristaayo bwebutandika okubaako kyebukola "n'enkola y'Ekipolotesitante" bireetera ekibiina okuba "nga kigenda wonna." Mu bigambo ebirala, abantu bwebakola ennyo bafuna ebintu ebikalu mu birime, amakolero, n'ebyobuggagga.

2. Entegeka y'okutuukirira abantu maaso ku maaso.

a. Eggwanga ly'abantu eddene n'abantu abali emabega mungeri y'obulamu bwabwe obwa bulijjo.

- 1) Enjawulo eriwo wakati w'ebika by'abantu bano ebibiri eri nti abantu b'eggwanga eddene besigamye ku bibuga ate abali emabega si bwebali.
  - a) Abantu b'eggwanga eddene basuubula n'abantu mu bibuga ebibali okumpi era bakwaata empisa zaabo bebasuubula nabo.
  - b) Abantu abali emabega mu by'obulamu besigamye ku mpisa z'abo abali wabweru w'ebibuga.
- 2) Mu bantu bano enjawulo eriwo wakati w'abo abakulembera n'abo bebakulembera si ya mazima. Ekirowoozo ky'ebiti eby'enjawulo tekiriwo.
- 3) Entegeka y'abantu ekolebwa maka g'abantu na bika. Abantu bafanagana nnyo.

b. Okwogeraganya mu bantu maaso - ku - maaso.

- 1) Okwogeraganya okulungi kulina okuba nga kwesigamye ku nkolagana mu bantu.
- 2) Mu kusooka, okwogeraganya kulina okukolebwa n'abo abali mu bifo ebyangu okutegeeza abalala amawulire (abakulu b'ebyaalo, abakulu b'ebika, abakulu b'amaka).

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- 3) Okwogeraganya kulina okulabwa ng'emitendera. Walina okubaawo ekiseera ekiweebwa okubaawo ebirowoozo ebirowoozebwa era ebikakasibwa.
  - 4) Ekirowoozo ky'okusalirawo awamu ng'ekibiina kirina okulowoozebwa. Okusoomoozebwa okw'okukyuusa n'okusalawo kulina okubuulirwa abo abalina obuyinza okusalawo.
3. Obuzibu obuli mu bantu abetabisetabise.
- a. Abantu b'omu bibuga omuli ebibiina ebirina obuwangwa obwetabisetabise.
    - 1) Omuminsani alina okutegeera obukulu n'omugaso gw'okukozesa enkola ez'enjawulo ez'okwogeraganyamu n'ebibiina by'abantu eby'enjawulo mu bantu abanji.
    - 2) Okukola ennyo kw'ekifo ky'omuntu mu bantu ab'ekika kino kulina okulowoozebwa. Abantu abali mu bifo ebya waggulu batera okuba n'omugaso omunene ku bulamu bw'abantu abali mu bifo bya wansi.
  - b. Enono y'okufanagana mu kukula kw'ekkanisa erina okulowoozebwa. Abantu batera okutwaalibwa n'okusikirizibwa abantu baabwe.
4. Okuwumbawumbako Entegeka y'Abantu.
- a. Ebiseera ebimu okukkiriza enjiri ebuulirwa Abakristaayo kireetebwa mbeera z'abantu okusinga okulumirizibwa kw'eby'eddiini
  - b. Okuwakanya enjiri y'Abakristaayo kiyinza okuleetebwa okusinga ennyo ebintu ebiva mu bantu okusinga ebintu by'eddiini.
  - c. Enkyuukakyuuka mu ntegeka z'abantu kirina kyekikola ku mpisa.
  - d. Okwogeraganya okulungi era okukola kujja kugoberera entegekeka z'abantu ezinyweredde ku mateeka.
  - e. Omuminsani omugezi era omwegendereza ajja kulowooza ku ngeri y'okwogeraganya mu mateeka g'entegeka y'abantu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

C. Entegeka y'Abantu n'okukula kw'Ekkanisa Etandikiddwa Abantu bannansi.

Eby'okuwandiika —

1. Ekkanisa etandikiddwa abantu bannansi etera okunyonyolwa ng'ekkanisa eri bino byonna wansi:
  - a. Yefuga - yokka.
  - b. Yewagira - yokka.
  - c. Yekuza - yokka.
2. Ensonga zino zetaagisa naye ziyinza okukyaamya.
  - a. Ekkanisa eyinza okuba ng'efugibwa bannansi naye nesigala ng'eringa etatandiikibwa bannansi.
    - 1) Bannansi abo singa babeera bakkoppa bukkoppi ngeri na nkola zebayize ku baminsani olwo tebeera kkanisa ya musinji gwa bannansi.
    - 2) Bannansi balina okukubirizibwa okusoma n'okuyiga ebyawandiikibwa balyoke basalewo engeri zaabwe ez'enkola n'enkulakulana.
  - b. Ekkanisa okuba nti yatandikibwa bannansi tekitegeeza nti tesobola kufuna nsimbi kuva bweru. Abaminsani basobola okuyamba (era balina okuyamba mu bitundu ebimu) kasita kiba nti ensonga satu zisibwa mu nkola.
    - 1) Abaminsani baziye ekikemo ky'okutabika okufuga n'okugaba. Endowooza erina kuba kubaako kya kugaba, so si kugula kufuga.
    - 2) Sente zirina kuweebwa n'amagezi.
      - a) Bwetuwa obuwa, tulina okuwa abantu abalaga obwesigwa.
      - b) Bwetuba ab'okugabira mu mazima, walina okubaawo okulabika kw'empisa z'obwa Katonda okuli mu bantu abo betuwa obuvunanyizibwa obw'ebyo ebiweereddwa.
      - c) Song'ate, kino kirina okukolebwa nga waliwo ebirowoozebwa, so si mu kufuga.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- 3) Obuyambi bw'omu by'ensimbi tebulina kuba nti bwebuddukanya enzirukanya y'ekkanisa eya bulijjo. Ensimbi zetaaga ziteekebwe mu bifo ebissukkulumye obusobozi bw'ekkanisa zino ezatandikibwa bannansi (eky'okulabirako, okukuba ebitabo mu bungi).
3. Ebikolebwa okusitula embeera z'ekkanisa eyatandikibwa bannansi.
  - a. Abaminsani bayinza obutasanyukira ngeri kkanisa eno eyatandikibwa bannansi gyerimu era gyedukanyamu byekola.
  - b. Kirina okulabika nga kirungi eri abaminsani nga bwekiri eri Omwoyo Omutukuvu (laba Bik 15:28 ne kyekitegeeza) okuwa abakkiriza bannansi eddembe okwesalirawo ku kikwaatagana n'ebibuuzo by'ebyobuwangwa.
  - c. Ekkkanisa z'ekinnansi tezisobola "kuggulwawo" zitandikibwa butandikibwa.
  - d. Emirundi mingi, okutandikawo amakkanisa nga kukolebwa bannansi tekiva ku buweereza buva wabweru wa ggwanga, naye kubeera kwewaayo kukulemberwa Mwoyo Mutukuvu.

V. Ebyava e Willobank.

Omuwandiisi Kyakyogerako:

Ebyava e Willobank kye kyaali ekiwandiiko mu bufunze ekyakolebwa oluvanyuma lw'olukungaana lw'abakulembeze b'amakkanisa e Willobank, Bermuda, in 1974.

A. Baibuli n'Empisa z'Obuwangwa.

1. Omusinji gwa Baibuli ku buwangwa.
  - a. Olw'okubanga omuntu kitonde kya Katonda obuwangwa bwe obumu bulungi era buyitirivu.
  - b. Olw'okugwa kw'omuntu, obuwangwa bwe bwonna bulimu ekibi ate obumu bulungamizibwamizimu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eby'okuwandiika —

Yiga ku Lub 1:26-28 era oyogere ku biddirira:
Ngeri ki ebiragiyo by'enyiriri zino gyebiri ensibuko z'obuwangwa bw'abantu?

Yiga ku Lub 4:17-22 era oyogere ku biddirira:
Bika ki eby'obuwangwa byetusanga mu kitundu ky'ebyawandikibwa kino? Okugwa kwabikolako ki?

2. Obuwangwa kyeki?
  - a. Mu kutwaalira awamu y'engeri entegeke abantu gyebeyisamu (nga y'empisa yaabwe).
  - b. Oba oli awo engeri esinga okuba mu buwangwa lwe lulimi, kubanga ebintu bingi ku buwangwa bisobola okusangibwa mu lulimi.
  - c. Obuwangwa buwa abantu bonna ekyetaagibwa ekisinga. Ekyetaago ky'okuba n'obukuumi wamu n'okuba ne webasibuka.
3. Obuwangwa mu kubikkulirwa kwa baibuli.
  - a. Tulina okujjukira enono enkulu nti Baibuli teyawandikibwa mu butaliiwo bwa buwangwa.
  - b. Omwoyo Omutukuvu teyewala buwangwa. Yakoza buwangwa okwogera amazima ng'Ekgambo kya Katonda ekiramu, Yesu Kristo, naye bweyakola.
4. Okutegeera Ekgambo kya Katonda mu nnaku zino.
  - a. Okukikwaata okusinziira ku kwekiva oba kwekyaava.
    - 1) Engeri y'okuyiga Baibuli eno etunulira era esinziira ku kyekitegeeza mu buwangwa mwekyaava awamu n'olulimi mwekyaava. Eyongeranessa essira ku bukulu bw'okukola awamu n'okugondera ekgambo kya Katonda.
    - 2) Engeri eno efa ku kyekitegeeza mu buwangwa n'okulimi lw'oyo asoma Baibuli mu kiseera kyekimu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- b. Baibuli teriimu kuyigiriza kukwaata ku buli buwangwa na buli kikwaata ku bulamu.
  - 1) Nay'ate, Baibuli eriwo okwogera ku nsonga yonna ey'okubaganyako ebirowoozo oba ey'okusalawo.
  - 2) Ng'alungamizibwa Omwoyo Omutukuvu, omusomi wa Baibuli alina okukozesa enono ezisangibwa mu Baibuli mu buli kitundu ky'obuwangwa newankubadde ekitundu ekyo tekyogerwako nga kyo mu Baibuli.

B. Okubuulira Enjiri.

- 1. Baibuli n'enjiri.
  - a. Mu ngeri emu enjiri esangibwa mu Baibuli yonna (Iba Yok 5:39, 40; 20:31; 2 Tim 3:15).
  - b. Kiteekwa okutegerekeka nti Baibuli ebuulira enjiri mu ngeri nyingi. Engeri ez'enjawulo ez'enjiri zijja kukwaata ku buwangwa obw'enjawulo.
- 2. Lowooza ku nsonga sz'enjiri zino eziddirira wansi:
  - a. Katonda ye Mutonzi.
  - b. Ekibi kiri muni yonna.
  - c. Yesu Mwana wa Katonda.
  - d. Yesu ye Mukama wa bonna.
  - e. Yesu ye mulokozi okuyita mu kufa kwe n'okuzuukira.
  - f. Okukyuusibwa kwetaagisa.
  - g. Okujja kw'Omwoyo Omutukuvu n'amaanyi ge agakyuusa.
  - h. Okussa ekimu n'omulimu gw'Ekkansa y'Obukristaayo okubuulira enjiri.
  - i. Esuubi ly'okudda kwa Kristo.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

3. Eby'obuwangwa ebiziyiza okubuulira enjiri.

- a. Ekizibu ekimu ekinene ge mazima agatewalika nti abantu bayinza okugaana enjiri kubanga etiisa oba eyingirira obuwangwa bwabwe.
  - 1) Lowooza engeri gyekyaali bwekiti mu Bik 21:28; 16:21; 17:7.
  - 2) Obukama (okubeera Mukama) bwa Yesu bulijjo bujja kuzikiriza ebimu ku bintu ebiri mu buwangwa bwonna.
  - 3) Nay'ate, waliwo ebitundu bingi eby'obuwangwa ebitetaaga kuzikirizibwa. Byetaaga kukuumbwa na kukuusibwa oba kuzzibwa buggya.
- b. Ekizibu eky'okubiri ekinene kwekubeera nti enjiri ebuulirwa abantu mu ngeri y'obuwangwa obugwiira.
  - 1) Kino kiyinza okuleetawo okugaana ku ludda lw'oyo awuliliriza akiraba nga obuwangwa bw'oyo abuulira obumukakibwako.
  - 2) Enjiri egattibwa n'endowooza enkyaamu.

4. Eneyisa y'omuminsani.

- a. Obwetowaze bw'omuminsani.
  - 1) Ateekwa okuba omwetowaze ekimala okutegeera ebizibu obuwangwa bwebuyinza okuleetawo.
  - 2) Alina okuba omwetowaze ekimala okuyiga n'okusiima empisa z'obuwangwa bw'abantu.
  - 3) Alina okuba omwetowaze ekimala okukkiriza abantu wa webali alyoke ababuulire ng'atandikira awo webali.
  - 4) Alina okuba omwetowaze ekimala okwogera nti omuweereza ow'omu kitundu oba omuminsani nga atendekeddwa asobola okuweereza obulungi okusingako bwaweereza.
  - 5) Alina okuba omwetowaze ekimala okwesiga Omwoyo Omutukuvu.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- b. Okwetowaza (okwambala omubiri kwa Kristo ng'ekyokulabirako ky'obujulizi bw'omukristaayo.
  - 1) Yesu yagamba nti okujja kwe kulina okuba eky'okulabirako ku kugenda kwaffe (okutumibwa okugenda) (Yok 20:21; 17:18).
  - 2) Obuweereza bw'okwetowaza butandikira ku ndowooza zaffe (laba Baf 2:1-8).
    - a) Endowooza yaffe erina okutukkiriza okuleka okwegulumiza kwaffe.
    - b) Erina n'okutusobozesa okuleka obwa kyetwaala bwaffe.
    - c) Erina okutusobozesa okumanya n'okwagala abantu.
- 5. Okukyuusibwa n'obuwangwa.
  - a. Waliwo ekya mazima ekiri mu kukyuusibwa kinyonyolwa ng'okuwumula n'okuzaalibwa omulundi ogw'okubiri. Enkyuukakyuuka za mazima.
  - b. Okukyuusibwa kulimu okweyawulira ddala ku by'edda. Okwenenya kitegeeza okukyuuka okukwaata ekkubo edala oba okubaako ekintu kyovaako. Wewaawo, okukyuusibwa kunyonyolwa nti kwekwefiiriza ffe n'okufa eri engeri zaffe enkadde.
- 6. Yesu okuba Mukama.
  - a. Endowooza n'engeri omuntu eyakakyuusibwa gyatwaalamu ebintu by'ensi, erina okukwaatagana n'okukkiriziganya n'okuba nti Yesu ye Mukama.
  - b. Eyakakyuusibwa alina okulaga enkyuukakyuuka mu mpisa ezinaabanga zesigamye ku kubeera nti Yesu ye Mukama.
  - c. Enkolagana oba emikwano gy'eyakakyuusibwa giggya kukyuuka. Ajja kuba akyaali muni, naye tajja kuba wansi.
  - d. Kino tekitegeeza nti eyakakyuusibwa alina okwegaana obuwangwa bwe. Alina okubeera era alina okutambulira mu Bukristaayo bwe ng'empisa y'obuwangwa bwe bweri.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

C. Ekkkanisa mu Buwangwa.

Eby'okuwandiika —

1. Gyebugvuddeko, abaminsani baakola ensobi enene ey'okugezaako okufuula amakkanisa g'ensi gyebagandangamu okubeera nga ag'ewaabwe "gyebava".
  - a. Ennaku zino, waliwo endowooza esitula amakkanisa agatandikiddwa mu ggwanga eryo oba mu kitundu ekyo. Nay'ate, amakkanisa gano ebiseera ebimu ekivaamu gabeera nga aga bazungu. Abakulembeze abatendekeddwa bafuuka nga baddu ba baminsani (tebalina kyebasalawo wabula babasalirawo busalizi).
  - b. Abakulembeze b'omu ggwanga (bannansi) balina okuweebwa eddembe okusitula amakkanisa gaabwe mu buwangwa bwabwe. Eno y'engeri yokka gyebasobola okulaga nti ekkkanisa ya ku musinji gwa muni eyo ddala.
  - c. Ekkkanisa y'omu ggwanga erina okukkirizibwa okukula mu ngeri enyangu omuminsani alina okuteekawo ekiseera ekituufu okulekulira obukulembeze era aveewo. Ekkkanisa ejja kukula bwenakkirizibwa. Paulo yakikakasa kino emyaka 2000 egiyise.
2. "Okwefunza mu ndowooza" kulina okwewalwa. Amakkanisa mu ggwanga tegasobola kudda mu buwangwa bwagwo negeyawula okuva ku Kkanisa endala. Waliwo akabenje akokutandika okusinza obuwangwa mu kifo kya Yesu.
  - a. Buli Kkanisa kitundu ku Kkanisa y'omuni yonna, omubiri gwa Kristo muni yonna, obudde bwonna era emirembe gyonna.
  - b. Buli Kkanisa esinza Katonda omulamu owa buli buwangwa. Obuwangwa bwaffe tetubweyisizamu kubanga y'entegeka yaffe. Tubweyisizamu kubanga kya butonde ate kya mazima. Okweyisa mu ngeri y'obuwangwa bwaffe bwefuuka entegeka olwo tuba tutadde obuwangwa mu kifo ekitali kya butonde ate nga kifo kikyamu.
  - c. Buli Kkanisa erina okuwaayo n'okufuna. Balina okuba obumu n'abalala (Baf 4:15).
3. Akabenje k'okukozesa enkola y'obuwangwa okulaga Obukristaayo.
  - a. Ekkkanisa erina okwawula wakati w'obuwangwa obulungi n'obukyaamu/obubi.
  - b. Bwekiba nti obukyaamu era obubi bwenyigiramu eno y'engeri yokka enkola eno gyerina okujjuzibwa obuto n'enono z'Obukristaayo.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —

- c. Obubi n'obukyaamu buno bweba nga y'enono era bwekiba nti y'enkola etesobola kwewalwa olwo nno enkola erina okwegaanibwa oba okulekebwa. Omwoyo Omutukuvu asobola okuwa okuyiia Kwe okudda mu kifo ky'enkola nga atuwa enkola endala ey'okukolamu mu buwangwa.
4. Ekkansa kyekola ku buwangwa.
  - a. Ekkansa mu buli ngeri erina kyejja okukola ku buwangwa. Ejja kukyuusa obuwangwa. Eteekwa okukyuusa obuwangwa.
  - b. Ekkansa eragirwa okuyimirira okuwakanya obubi n'obutali bwenkanya.
5. Emitendera gy'okukyuuka kw'Obuwangwa.
  - a. Ekisooka, tekisobola kukakibwa. Abantu bakyuuka lwebagadde okukyuuka.
  - b. Eky'okubiri, abaminsani balina okusaamu ekitiibwa enkola ezikozesebwa okuleetawo enkyuukakyuuka mu bantu.
  - c. Eky'okusatu, enono y'okuzzawo ekirala erina okulowoozebwa n'obwegendereza.
    - 1) Singa wabeerawo enkyuukakyuuka terina kujja mu ngeri ya kujjisawo maanyi. Erina kujja mu ngeri ya kuzza mu kifo ky'ekyo ekibaddewo.
    - 2) Empisa zino ziteekwa okudda mu kifo era zijjuze omuwaatwa gw'empisa ezigaaniddwa kubanga empisa zonna zirina kyezikola (n'ebibi)).
  - d. Ekisembayo, kirina okumanyibwa nti ebimu ku bikolebwa mu buwangwa byesigamye ku njigiriza era nga bijja kukyuusibwa enjigiriza lwenekyuusibwa lwokka. Wano, enjigiriza y'obukristaayo erina okuwa ekisinga okwetaagibwa.

Okumaliriza:

Kino kimaliriza amassomo g'okubuulira enjiri mu mawanga. Amassomo gano galaze era gawadde okuyiga okugenda ewala ku byafaayo by'okubuulira enjiri mu mawanga - (essomo #1), engeri y'okubuulira enjiri (essomo #2), n'okubuulira enjiri mu buwangwa obw'enjawulo (essomo #3).

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Okubuulira Enjiri mu Mawanga III: Awokujuliza

Eby'okuwandiika —

¹Jonathan Lewis, ed. World Mission - Part III (Okubuulira Enjiri mu Mawanga Ekitundu 3) (Pasadena, CA: William Carey Library, 1987). Okukwaatagana kw'ensonga enkulu ez'essomo lino zijjibwa ddala mu World Mission - Part III (kubuulira Enjiri mu Mawanga - Ekitundu 3). Naweewa olukusa okubikozesa

²Ibid., Ekifananyi. 11.4, olup. 17.

OKUBUULIRA ENJIRI MU MAWANGA III

Eby'okuwandiika —